

Plan mot kränkande behandling

Sidsjö förskola

Ansvarig rektor: Karina Winlöf

Giltighetstid: 2024-01-01 – 2024-12-31

1. Syfte och bakgrund

Skolväsendet vilar på demokratins grund i vilken förskolan ingår. Skollagen konstaterar att förskolans uppgift är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för dess miljö.

Alla skolformer ska varje år arbeta fram en plan som beskriver verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

Mot bakgrund av detta har Sidsjö förskola i sin plan mot kränkande behandling arbetat fram en handlingsplan som säger att förskolan inte tolererar någon form av diskriminering och kränkande behandling. Förskolan ska värna om alla människors lika värde vilket gör att all personal inom förskolan har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder samt skyldighet att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan.

2. Vision och arbetssätt

Vi vill skapa en förskola där alla barn har en god arbetsmiljö, där de känner sig trygga och har bra förutsättningar för att lära och utvecklas. Det ska vara en atmosfär som präglas av demokratiska värderingar, där alla visar varandra omtanke, hänsyn och omsorg.

Värdegrundsarbetet ska bedriva ett förebyggande och främjande arbete med syfte att förstärka respekten för allas lika värde. Det ska riktas mot alla barn och bedrivs utan förekommen anledning samt det ska vara en naturlig del i det dagliga arbetet. Förskolan ska bedriva ett målinriktat arbete som utgår från det övergripande uppdraget att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter och likabehandling.

Förskolans arbetssätt är att:

- All personal har ett förhållningssätt som förebygger diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
  - Värdegrundsarbete finns med under hela året och sker kontinuerligt i barngrupperna för att skapa trygghet och förhindra diskriminering och trakasserier
  - Skapa rutiner där alla barn ges möjlighet att ha lika stort inflytande över att delta i förskolans alla aktiviteter
  - Arbeta med att stärka barns självförtroende och självtillit
  - Aktivt arbeta för att barnen utvecklar empati
  - Uppmärksamma positivt beteende och uppmuntra barnen att hjälpa varandra samt att samarbeta
  - Se till att flickor och pojkar får lika stort inflytande och utrymme i verksamheten
  - Uppmuntra barns delaktighet och göra dem uppmärksam på deras rättigheter
  - Ha ett ärligt förhållningssätt med vårdnadshavare
  - Främja ett bra samarbetsklimat i personalgruppen
-

- Arbeta aktivt med värdegrundsfrågor i daglig undervisning och utbildning som till exempel i samtal, i samling och vid matsituationer
- Arbeta med den fysiska och sociala miljön
- Ge barnen tid att knyta an till pedagogerna
- Hjälpa barnen att stå upp för sina integritetsgränser, att ge dem verktyg för hur man bör och kan agera i olika situationer, träna att själv säga NEJ/STOPP men även att respektera andra människors integritet

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Toaletterna	- samtal med barnen - observationer	- ingen närvarande pedagog - barnen har ännu inte insikt om integritet - barnen tycker inte att de stör om de går in på toaletten när det är upptaget - barnen tänker inte på att fråga/knacka om det är upptaget på toaletten
Utemiljö Kojan	- observationer - samtal med barnen	- barnen tycker det är roligt att krypa in under granarna - igen närvarande pedagog - barnen kommer inte överens
Lilla rummet	- observationer	- ingen närvarande pedagog - litet rum med begränsad insyn - för många barn i förhållande till storleken på rummet - bråk om samma saker
Konflikter mellan barnen	- observationer - samtal med barnen	- barnen kommer inte överens - barnen knuffar varandra - bråk om samma saker - barnen har inte insikt om konsekvenser och villkor i lek - igen närvarande pedagog

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Barnen ska få verktyg/handlingssätt vid konflikter	Blivit något bättre	Vi ser behovet av närvarande pedagoger skapar mindre konflikter. Pedagogerna arbetar med att stödja barnen i samtal har gjort att de i större utsträckning kan uttrycka sina känslor. Är ytor mer under uppsikt förebyggs konflikter

<p>Toaletterna</p> <ul style="list-style-type: none"> - pedagogerna följer med barnen till toaletterna - pratar och påminner barnen om vad man måste tänka på när toaletterna är upptagen - barnen får gå i omgångar - planerar vilka barn som ska samtidigt 	<p>Det är bättre</p>	<p>Vi ser att det alltid blir bättre under verksamhetsåret, barnen blir äldre och får mer insikt.</p> <p>Närvarande pedagoger skapar mer trygghet och mindre oro. Barnen får hjälp att hålla fokus på vad de ska göra och tänka på.</p>
<p>Utetemiljö</p> <ul style="list-style-type: none"> - pedagogerna är mer fördelade över förskolegården - pratar och påminner barnen om hur vi ska vara mot varandra - pratar och synliggör med andra uttrycksformer för barnen hur andra kan uppleva saker, vad som kan hända om man gör vissa saker osv. 	<p>Mycket bättre</p>	<p>Det har skett positiva förändringar sedan rutinerna förändrades. Alla ytor är mer under uppsikt vilket gör att det går att förebygga händelser.</p>

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
<p>Alla miljöer ska vara trygga och säkra</p>	<ul style="list-style-type: none"> - närvarande pedagoger - se över rutiner - förändra vissa rum - samtal med barnen - konkretisera via t.ex. böcker för barnen 	<p>Alla barn ska känna sig trygga på alla platser och vid alla tillfällen</p>	<p>Uppföljning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Genomgång på utvecklingsdag 2. Uppföljning v.12 3. Uppföljning v. <p>Ansvariga: pedagoger och skolledare</p> <p>Datum: svårt att fastställa exakta datum, löper på under året</p>

6. Delaktighet

Barnens delaktighet

- Barnintervjuer
- Observationer
- Kartläggning

- Samtal
- Trivselregler

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare ges möjlighet till delaktighet via föräldraenkäten, där får vårdnadshavare möjlighet att ha åsikter om förskolan och dess likabehandlingsarbetet. I vardagliga möten och utvecklingssamtal uppmärksammas vårdnadshavarnas åsikter och tankar.

Pedagogernas delaktighet

Inför varje uppstart av ny handlingsplan bokas möten med pedagoger från varje arbetslag för genomgång av kartläggning och behov av förebyggande och främjande arbete. Vid detta möte sker också en utvärdering av pågående handlingsplan. Fortlöpande under verksamhetsåret sker möten med representanter från varje arbetslag för genomgång och uppdatering av den nya handlingsplanen.

7. Förankring

Barn

För barn förankras planen huvudsakligen via samtal, men även via andra uttrycksformer som teater, bokläsning och film.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare kan ta del av planen på inskolningar, föräldramöten, föräldraråd och den finns tillgänglig på varje avdelning. Den aktuella handlingsplanen finns även på kommunens hemsida.

Personal

Den nya handlingsplanens innehåll presenteras för alla pedagoger i samband med utvecklingsdagen och/eller APT som planeras i samband av uppstarten av nytt kalenderår. Planen förankras hos pedagogerna genom samtal och genom att alla pedagoger läser igenom och reflekterar över innehållet i den nya handlingsplanen. Planen används som utgångspunkt vid all form av värdegrundsarbete.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
- Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Kontakta rektor eller biträdande rektor. Detta gäller både för personal samt för vårdnadshavare. Alla har ansvar att signalera vid misstanke om trakasserier och kränkande behandling.

Vid kännedom om trakasserier eller kränkande behandling tas detta alltid på allvar och följs upp via samtal eller vår handlingsplan/dokumentation.

Kartläggning/samtal

- Den/de som upptäcker diskriminering, trakassering eller kränkande behandling avbryter/avleder handlingen omedelbart, kontaktar eventuellt berörda pedagoger på barnens avdelning
- Ansvariga pedagoger skall kartlägga/utreda vad som har hänt. Vuxnas eventuella iakttagelser, och genom samtal med barnen hämtar pedagogerna in information om händelsen, låter båda sidor komma till tals och är tydlig i sitt sätt att hantera kränkningen.
- Kontakta föräldrar samma dag och informerar om vad som gjorts och vilka åtgärder som planerats.

Uppföljning

- Sker utifrån behov

Dokumentation

- Det är av stor vikt att dokumentera kartläggning, åtgärder och uppföljning. Viktigt att använda STELLA för inrapportering av kränkning/diskriminering.

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

